

## I.K.A. ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΟΣ;

- **Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος Μελίτων στον ανατρεπτικό λόγο του «Τη Ε΄ Κυριακή των Νηστειών» ανατέμνει τις πτυχές του ακόρεστου πάθους των ανθρώπων** – ακόμη και των λεγομένων «θεοσεβούμενων» – για δόξα καθώς και τις οντολογικές (υπαρξιακές) διαστάσεις της τραγικότητάς τους κατά την ατέρμονα απεγνωσμένη αναζήτησή τους για αιωνιότητα.
- Η άνοδος στην «Κλίμακα των χριστιανικών αξιών» είναι ανάβαση στον Σταυρικό Γολγοθά και εν τέλει Ανάσταση.
- Ο «δούλος της ελευθερίας» είναι ο αληθινά ελεύθερος άνθρωπος, ο οποίος βιώνει το «πνεύμα του Γολγοθά» και δύναται να δοξασθεί όντας έσχατος και ταπεινός.

Σε ολίγες αράδες λέξεις ο αριστοτέχνης και εραστής του Έλληνος Λόγου και του προϊόντος αυτού, του Ορθοδόξου Θεολογικού Λόγου, αοίδιμος και εμιλόσοφος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος Μελίτων υπομνηματίζοντας ερμηνευτικά σε περισπούδαστο λόγο του, την ευαγγελική περικοπή της Ε΄ Κυριακής των Νηστειών, τον οποίο εξεφώνησε στον Ιερό Καθεδρικό Ναό των Αθηνών, κατά την 11<sup>η</sup> Απριλίου 1976, εμβαθύνει στα εσώτατα μύχια της υπάρξεως των δύο μαθητών του Κυρίου, ήτοι του Ιακώβου και του Ιωάννου, και εν τω προσώπω αυτών, όλων των ανθρώπων, οι οποίοι ορέγονται και αιτούνται ακόμη και από τον Θεό, φήμη και δόξα, ισχύ και πρωτοκαθεδρία.

Πρόκειται για την ευαγγελική περικοπή, η οποία αναφέρεται στο προ του Θείου πάθους θαυμαστό γεγονός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού. Ενώπιον αυτού του αποκαλυπτικού γεγονότος ζυγίζονται οι αδυναμίες και τα πάθη των χοϊκών κτιστών ανθρώπων, οι οποίοι λαχταρούν διαρκώς εφήμερες απολαύσεις και ματαιόδοξες αναρριχήσεις, ευοίωνο μέλλον και αθανασία μέσα στην αιωνιότητα, ενώ την ίδια στιγμή είναι δέσμιοι της ύλης και της ματαιότητος των κενόδοξων και ατέρμονων ανικανοποίητων αναζητήσεών τους. Φλέγονται από την εσώτατη επιθυμία για ζωή και αιωνιότητα αλλά αρνούνται να γευθούν και να βιώσουν οντολογικά (υπαρξιακά) ως οι έσχατοι και ταπεινότεροι των ανθρώπων το «πνεύμα του Γολγοθά» που είναι τω όντι ζωή και Ανάσταση, ατελεύτητο μέλλον και αιωνιότητα αθανασίας.

Ο ένσοφος Φαναριώτης Ιεράρχης ως άριστος ψυχοανατόμος των ανθρώπων και των παθών αυτών χαρακτηρίζει ως «απόκλιση» μιά τέτοιου είδους ακόρεστη επιθυμία, η οποία δεν σώζει τον άνθρωπο, αλλά συσκοτίζει τον νου και την όλη ύπαρξή του. Γράφει δε χαρακτηριστικά: «*Η δόξα και η ισχύς έχουν πολλούς εραστές, πολλούς κόλακας, πολλούς διεκδικητές πάσης αποκλίσεως. Είναι πολύ ρεαλιστικός, ανθρώπινος ο κανών αυτός. Μέσα σ' αυτόν τον κανόνα δύο άνθρωποι ηθέλησαν να τοποθετήσουν και την κλίμακα των αξιών του Θεού. Οι δύο άνθρωποι αυτοί είναι ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, οι υιοί Ζεβεδαίου, που εξήτησαν από τον Χριστόν ο ένας την δεξιάν και ο άλλος την αριστεράν της δόξης και της ισχύος...*

*Έρχομαι στην απάντηση του Χριστού στο αίτημα των ανθρώπων που ζητούν οπωσδήποτε μιά θέση πλάϊ στη δόξα και την ισχύ. Ο ένας δεξιά και ο άλλος αριστερά. Εσείς που είτε το λέγετε καθαρά, είτε με πονηριά το κρύβετε, όμως ούτως ή άλλως ζητείτε και εκζητείτε μ' όλες τις επιδιώξεις σας μιά κάποια θέση πολύ κοντά στη δόξα, αδιάφορα δεξιά ή αριστερά, αντέχετε να πιήτε το κώνειο σαν το Σωκράτη. Να πιήτε το δικό μου ποτήριο, αντέχετε στο ζεματιστό νερό της Βαπτίσεως. Ο Άνθρωπος εύκολα λέγει μπορώ τα πάντα, αρκεί να φτάσει στο στόχο του, να εξασφαλίσει μιά θέση πλάϊ στη δόξα. Έτσι απήντησαν και οι δύο υιοί Ζεβεδαίου».*

Πέραν και υπεράνω όμως της φήμης και δόξας, της ισχύος και πρωτοκαθεδρίας, ο χοϊκός άνθρωπος επιποθεί να υπερβεί και να υπερνικήσει τον χρόνο, τα δεσμά του πανδαμάτορος χρόνου, την φθορά και τον θάνατο, τον όντως έσχατο εχθρό του, ενώ την ίδια στιγμή αδυνατεί να προσεγγίσει το «μυστήριο της ζωής» ως το «συναμφορότερον» του «μυστηρίου του θανάτου». Ο ιερομύστης της Θεολογίας Χαλκηδόνης Μελίτων με ανατρεπτικά ασυνήθιστη φρασεολογία κάνει λόγο για το «Ι.Κ.Α. της αιωνιότητος» ως ενδόμυχη ακατάβλητη και τραγικά απεγνωσμένη ανθρώπινη ικεσία και λαχτάρα για ζωή, αναφέροντας μεταξύ άλλων: «Καλά θα ήταν να μέναμε για πάντα εδώ, επάνω στο Θαβώρ, να κάμναμε τρεις σκηνές, μιά για σένα, μιά για τον Μωυσή και μιά για τον Ηλία, να σηκώναμε δηλαδή τις δύο Διαθήκες, όλη τη θεία Οικονομία για τη δημιουργία, καθώς παίρνει αυτή, εδώ επάνω, μέσα σ' αυτή τη λάμψη, την εσχατολογική έκφραση της μακαριότητος και μεις, αρκεί να βλέπαμε και να ζούσαμε αυτήν την κατάσταση, χωρίς σκηνή στο ύπαιθρο, κάτω απ' όλους τους ανέμους, κάτω από τον κατώτερο ήλιο, ή από την καταιγίδα, αρκεί να είμασταν κοντά στο ύπατο αγαθό.

Λοιπόν, μιά εξασφάλιση, μέσα σ' αυτή την κατάσταση της απεριγράπτου ευδαιμονίας για το μέλλον, έζησαν ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, οι υιοί του Ζεβεδαίου. Ένα είδος Ι.Κ.Α. αιωνιότητος. Τους ενδιέφερε πολύ η αύριον, το μέλλον και ήθελαν είτε εις την δεξιάν είτε εις την αριστεράν, οπωσδήποτε μιά θέση κοντά στη δόξα και στη δύναμη. Και η αίτηση για την ένταξή τους σ' αυτό το Ι.Κ.Α. πότε υποβάλλεται; Πότε ζητείται η εξασφάλιση του μέλλοντός των; Σαν είδος τραγικής ειρωνείας, η αίτηση υποβάλλεται την στιγμήν που αυτός ο Θεός του Θαβώρ πρόκειται να διηγηθή στους δώδεκα το δικό του μέλλον, «τα μέλλοντα αυτά συμβαίνουν».

Και τί είναι, αδελφοί μου, αυτά τα μέλλοντα συμβαίνουν; Τί είναι το μέλλον του Χριστού Σωτήρος, του Πατρός του μέλλοντος αιώνος; Είναι ανάβασις και ανασφάλεια. Οι δύο αυτές υπαρξιακές καταστάσεις συνάπτονται απόλυτα με τον ειρμό του παραδόξου».

Ο ιεροφάντης του Φαναρίου Ιεράρχης και «ειδήμων του Γολγοθά», σύμφωνα με τον δικό του αυτοχαρακτηρισμό, αοίδιμος Χαλκηδόνης Μελίτων ερμηνεύει την εν Χριστώ ανάβαση ως Σταύρωση, η οποία αποτελεί το «δυσεβές έργο» των ανθρώπων, όταν αυτοί καταχρώμενοι της ελευθερίας που ο πλάστης και δημιουργός Θεός εχαρισάτο στο «ίδιον πλάσμα» του, πίπτουν και μεταπίπτουν σε μιά πορεία καταβάσεως αρνούμενοι την εν Χριστώ και συν Χριστώ ανάβαση, που είναι όντως ζωή, μέλλον, αιωνιότητα, αθανασία.

Ο λόγος του Χαλκηδόνης Μελίτωνος θέτει τον «δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων» και προκαλεί άνευ αναστολών, συστολής και διπλωματικών υποκριτικών περιστροφών

την συνείδηση των συγχρόνων ανθρώπων, των συγχρόνων, λαϊκών και κληρικών, σταυρωτών του Θεανθρώπου Χριστού, ο οποίος ως ο Θεός της ελευθερίας δημιουργεί εν ελευθερία τον αυτεξούσιο άνθρωπο και εξ άκρας αγάπης και ταπεινώσεως σέβεται την ελευθερία του «ιδίου πλάσματός» του ακόμη και μέχρι εκείνου του σημείου που η ανθρώπινη ελευθερία ως ελευθέρα επιλογή τον οδηγεί στον Σταυρικό Γολγοθά.

Στο θεολογικό αυτό πλαίσιο ο «ειδήμων του Γολγοθά» Ιεράρχης τέμνει με το κοφτερό νυστέρι του λόγου του όσα ο ευσεβισμός και η υποκρισία, ο εγωισμός και η πρωτική απιστία των ανθρώπων αρνούνται να ομολογήσουν, επισημαίνοντας ή μάλλον διδάσκοντας μετ' επιτάσεως ότι: *«Δεν υπάρχει άνοδος στην κλίμακα των χριστιανικών αξιών, συνδυασμένη με οιοδήποτε Ι.Κ.Α. Καλά η ανάβασις, η ανάβασις εις τα Ιεροσόλυμα. Ποία τα επακόλουθα; Κάτι επέκεινα της ανασφάλειας. Παράδοσις του Υιού του ανθρώπου στους Αρχιερείς της εποχής εκείνης, κάτι σαν εμάς, στους Γραμματείς, δηλαδή τους σοφούς, τους θεολόγους, τους νομικούς της εποχής εκείνης, κάτι σαν εμάς. Και μετά την παράδοση σ' αυτά τα χέρια τί απογίνεται ο Θεός; Τί τον περιμένει; Κατάκριση και θάνατος. Μέχρις αυτού του σημείου μάς έδωσε ελευθερία και εξουσία ο Θεός, μέχρι να τον κατακρίνουμε και να τον θανατώσουμε. Και καλά ο θάνατος, καλά ένας θάνατος χωρίς πολλές διατυπώσεις, αλλά όχι. Οι άνθρωποι, εμείς, οι αρχιερείς, και οι σοφοί, ξέρουμε να θανατώνουμε τον Θεόν, όπως του αξίζει: «και ιδού παραδώσουσιν αυτόν τοις έθνεσιν». Δηλαδή είμεθα ικανοί να τον προδώσωμεν Εκείνον και να τον παραδώσωμεν στους απίστους. Καλά θα ήταν επί τέλους, να έφτανε αυτό. Οι διατυπώσεις όμως συνεχίζονται. Ακολουθεί όλη η κλίμακα της ανθρωπίνης εφευρετικότητας. Εμπαιγμός, μαστίγωση και φτύσιμο του Θεού κατά πρόσωπον, πράγματα χειρότερα από τον θάνατον. Ο αργός θάνατος! Όμως, ο τέτοιου είδους θάνατος, είναι θάνατος μόνον κατά την αντίληψη των δημίων, των θανατούντων. Ο έτσι θανατούμενος τη τρίτη ημέρα αναστήσεται!».*

Επειδή όμως η ανάβαση στην κλίμακα του Σταυρικού Γολγοθά αποτελεί την υστάτη και εσχάτη στα όρια της ανθρωπίνης φύσεως και υπάρξεως άσκηση της ελευθερίας του ανθρώπου ως «αυτεξουσίου προσώπου», οπότε έχει όντως αξία και σωτηριολογική – εσχατολογική διάσταση, ο Χαλκηδόνης Μελίτων ως Ιεράρχης και ιερομύστης της Εσταυρωμένης Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, συνεπώς και ως κοινωνός και μέτοχος του μυστηρίου του «πνεύματος του Γολγοθά», αποφαινεται ακραιφνώς θεολογικά – σχεδόν αποφθεγματικά – ότι ο «δούλος της ελευθερίας είναι ο πραγματικά ελεύθερος άνθρωπος» και αν αυτό ισχύει στη ζωή, ισχύει πολλώ δε μάλλον ενώπιον του μυστηρίου του θανάτου κατά μίμηση της αναβάσεως στην κλίμακα του εν Χριστώ Σταυρικού θανάτου που είναι ταπείνωση και συντριβή, οδός ζωής, αληθείας, αιωνιότητος και απολύτου ελευθερίας μέσα στο «πνεύμα του Γολγοθά», το οποίο είναι ξένο προς κάθε τι που σχετίζεται με δόξα και φήμη, ισχύ και πρωτοκαθεδρία. Τάδε λέγει λοιπόν ο Ιεράρχης μύστης του Φαναριώτικου Γολγοθά: *«Και τώρα, η τελευταία ρήση του Κυρίου και η κλείδα του μυστηρίου του παραδόξου, η λύση του δράματος. Σαν να έλεγε ο Χριστός σαν καρδιογνώστης. Γνωρίζω το ελατήριο της τόλμης σας. Εδώ σας θέλω: Και αν ακόμη μπορείτε να ανεβήτε τον Γολγοθά μαζί μου, όμως χωρίς να έχετε το πνεύμα του Γολγοθά, δεν σας οφελεί. Αντέχετε στα περαιτέρω. Στο μεγάλο πνεύμα της υποθέσεως του Γολγοθά, αντέχετε να είσθε τελευταίοι, έσχατοι, να μην περιμένετε κανένα πρωτείο, να είσθε δούλοι της ελευθερίας, πραγματικά ελεύθεροι άνθρωποι, τότε εί-*

*σθε προωρισμένοι είτε από τα δεξιά, είτε από τα αριστερά, να με πλησιάσετε στην ώρα της δόξης μου, γιατί εγώ ο ίδιος δεν ήθελα να ζητήσω από κανένα να με υπηρετήσει, να με διακονήσει, αλλά ήλθα να δουλέψω στους ανθρώπους και να δώσω ό,τι έχω, ακόμη και την ψυχή μου σαν λύτρα για τους κάθε είδους πειρατάς του ανθρώπου, λύτρον αντί πολλών.*

*Και το συμπέρασμα, ο επίλογος, αυτά, Χριστιανοί Αθηναίοι, είναι δικά σας. Δεν σας τα υπαγορεύει ο άμβων. Ο άμβων σήμερα ομιλεί εν τη ελευθερία του Χριστού. Το μόνο που μπορώ να σας πω, ως τέλος, είναι ότι σας φέρνω το μήνυμα της Μητρός σας Μεγάλης Εκκλησίας, το οποίο συνοψίζεται εις τούτο: ότι αντέχει, ότι είναι διάκονος και δούλος, και είναι λύτρον αντί πολλών».*

***Υ.Γ. Το παρόν κείμενο αφιερούται υϊκώς και πάνυ ευλαβώς στην ιερά μνήμη του αοιδίμου Μητροπολίτου Γέροντος Ηρακλείας Φωτίου (+2007), του από Ύμβρου και Τενέδου, όστις εποίμανε αυτοθυσιαστικώς το πολυπαθές ποίμνιο των μαρτυρικών νήσων Ύμβρου και Τενέδου σε δυσχείμερα και δίσεκτα έτη... αιωνία και άληστος είη η ιερά μνήμη Αυτού.***